

EURÓPAI
BIZOTTSÁG

Brüsszel, 2013.3.7.
COM(2013) 122 final

**A BIZOTTSÁG KÖZLEMÉNYE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK, A
TANÁCSNAK, AZ EURÓPAI GAZDASÁGI ÉS SZOCIÁLIS BIZOTTSÁGNAK ÉS A
RÉGIÓK BIZOTTSÁGÁNAK**

Intelligens szabályozás – válasz a kis- és középvállalkozások szükségleteire

{SWD(2013) 60 final}

Intelligens szabályozás – válasz a kis- és középvállalkozások szükségleteire

1. Bevezetés

A kis- és középvállalkozások alkotják az európai gazdaság gerincét és jelentős mértékben hozzájárulnak az innovációhoz, a növekedéshez és a munkahelyteremtéshez. Az EU-ban körülbelül 20,7 millió kkv foglalkoztatja a magánszektor munkaerő-állományának 67 %-át. Egy nemrégiben megjelent tanulmány szerint 2002–2010 között a kkv-k adták az EU-ban a nettó munkahelyteremtés 85 %-át. Ez egyértelműen jelzi, mennyire fontosak a kkv-k az európai gazdasági növekedés és a munkahelyteremtés szempontjából¹.

A kkv-k leginkább az olyan vállalkezési környezetben tudnak fejlődni, amelyben a szabályozás a szakpolitikai célkitűzései megvalósítása során figyelembe veszi a kkv-k szükségleteit. A szabályozás az egységes piac miatt szükséges, mely egyenlő feltételeket teremt azáltal, hogy tisztességes versenyt biztosít, hozzájárul az emberek egészségéhez és biztonságához, valamint védi a környezetet, a munkavállalókat és a fogyasztókat. A szabályozás olyan eszköz, melynek révén megvalósulnak az EU közpolitikai céljai, ami előnyöket hoz az európai polgároknak. A szabályozást a kkv-k szükségleteinek figyelembe vételével kell kidolgozni.

Az európai kisvállalkozói intézkedéscsomag (SBA) elfogadása óta a bürokrácia csökkentése és a kkv-k meghallgatása szilárdan beépült a Bizottság munkájába. „A kkv-k szabályozási terheinek minimálisra csökkentése – Az uniós szabályozás hozzáigazítása a mikrovállalkozások szükségleteihez” című, 2011. évi bizottsági közlemény ennél tovább lép. A közlemény az európai kisvállalkozói intézkedéscsomagban meghatározott „gondolkozz először kicsiben” elvre épül, mely szerint a jogszabályok kidolgozásakor figyelembe kell venni a kkv-kra gyakorolt hatásokat és egyszerűsíteni kell a meglévő szabályozási környezetet². Lehetőséget teremtett a mikrovállalkozások – indokolt esetben – szabályozás alóli mentesítésére és enyhébb szabályozások alkalmazására kkv-k számára³. A Bizottság legutóbb az iparpolitikáról szóló közleményben⁴ javasolta a szabályozási és igazgatási környezet – különösen a kkv-k tekintetében történő – egyszerűsítését, és kiemelte az új technológiákba és az innovációba történő beruházásokra vonatkozó, egyszerű, stabil és kiszámítható szabályozási keret fontosságát. Végezetül, az új célravezető és hatásos szabályozás program (REFIT) a politikai döntéshozatal és a programozás integráns és szilárd részévé teszi az egyszerűsítési lehetőségeket, a fölösleges szabályozási költségek és azon területek azonosítását, amelyek teljesítménye tovább javítható⁵.

Ez a közlemény a következő területeken elért előrelépést vizsgálja:

¹ http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/facts-figures-analysis/performance-review/files/supporting-documents/2012/do-smes-create-more-and-better-jobs_en.pdf

² COM(2008) 394 végleges, 7. o.

³ A kkv-k szabályozási terheinek minimálisra csökkentése – Az uniós szabályozás hozzáigazítása a mikrovállalkozások szükségleteihez című bizottsági jelentés, COM(2011) 803.

⁴ A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának – Erősebb európai ipart a növekedés és a gazdasági fellendülés érdekében, COM(2012)582 final.

⁵ COM(2012) 746 final http://ec.europa.eu/governance/better_regulation/documents/1_HU_ACT_part1_v2.pdf

- a mikrovállalkozásokra vonatkozó mentesítés alkalmazása;
- enyhébb szabályozások bevezetése a kkv-k számára;
- a kkv-eredménytábla bevezetése;
- célravezető szabályozás biztosítása.

A közlemény meghatározza a kkv-k tekintetében a politikai döntéshozatal és a programozás folyamán meghozandó következő lépéseket is.

2. A mikrovállalkozások mentesítése az uniós jogszabályok hatálya alól

Az Európai Bizottság körültekintő előkészítést követően nyújtja be az új kezdeményezésekre vagy meglévő uniós jogszabályok felülvizsgálatára irányuló javaslatait. A munka ütemtervek közzétételével kezdődik, melyekben a Bizottság tájékoztatja az érdekelteket a lehetséges bizottsági kezdeményezésekről, a rendelkezésre álló bizonyítékokról, és a tervezett előkészítő és konzultációs tevékenységekről. Ezek az ütemtervek információt tartalmaznak az eredeti probléma-meghatározásról, a célkitűzésekről, véleményekről, a hatások előzetes értékeléséről és a tervezett ütemezésről. Ezek a dokumentumok nyilvánosak, és a kkv-któl kezdve a szociális partnerekig az érdekeltek széles köre él a lehetőséggel, hogy megküldje a dokumentumokkal kapcsolatos észrevételeit. Az ütemtervek azt is meghatározzák, mikor és hogyan kerül sor az érdekeltekkel folytatandó konzultációkra⁶. A Bizottság hatásvizsgálatokban értékeli valamennyi, jelentős hatással járó javaslatának potenciális gazdasági, társadalmi és környezeti következményeit. A hatásvizsgálatok különböző opciókat tartalmaznak a problémák megoldására, ezen opciók közül az egyik mindig a „fellépés elmaradása”. A hatásvizsgálatok független minőségellenőrzésen mennek keresztül, mielőtt a Bizottság elfogadja javaslatát.

A Bizottság hatásvizsgálattal követett célja, hogy elkerülje a fölösleges szabályozási terheket. Ennek folyamán azt elemzi, hogy a mikrovállalkozások mentesíthetők-e a kezdeményezés hatálya alól anélkül, hogy a mentesítés aláásná a lehetséges javaslat célkitűzését.

Példák az uniós jogalkotó által elfogadott, és jelenleg a tagállamokban végrehajtás alatt álló kkv-mentesítésekre:

- Az elektromos és elektronikus berendezéseket értékesítő kisboltoknak nem kell külön teret fenntartaniuk ahhoz, hogy megfeleljenek az *elektromos és elektronikus hulladékról szóló új irányelv*⁷ szerinti visszavételi kötelezettségnek. A visszavételi kötelezettség csak a 400 négyzetméternél nagyobb eladótérrel rendelkező kiskereskedelmi üzletekre alkalmazandó.

Példák a Bizottság által javasolt, és jelenleg az uniós jogalkotási folyamat tárgyát képező kkv-mentesítésekre:

⁶ Például a szociálpolitika területén a Szerződés kötelezővé teszi a szociális partnerekkel való konzultációt, mielőtt a Bizottság javaslatokat terjeszthet elő.

⁷ Az Európai Parlament és a Tanács 2012/19/EU irányelve (2012. július 4.) az elektromos és elektronikus berendezések hulladékairól (HL L 197., 2012.7.24., 38. o.).

- o A gépjárművek szén-dioxid-kibocsátásáról szóló 443/2009/EK rendelet módosítására irányuló bizottsági javaslat⁸ szerint az évente kevesebb mint 500 új személygépkocsi nyilvántartásba vételét eredményező gyártók mentesülnek a szén-dioxid-kibocsátási határérték teljesítésének kötelezettsége alól.
- o A vállalkozás telephelyétől számított 100 km sugarú körön belül közlekedő bizonyos járműkategóriák esetében a Bizottság az 561/2006/EK rendelet alóli, és ezáltal a menetíró készülékekre vonatkozó kötelezettség alóli mentesítést javasolja⁹.
- o Az új általános adatvédelmi rendelethez¹⁰ irányuló javaslat szerint a 250 főnél kevesebb főt foglalkoztató vállalkozásoknál nem kell kijelölni adatvédelmi tisztviselőt. Emellett a Bizottság sajátos intézkedések elfogadását mérlegeli a kkv-k tekintetében az olyan felhatalmazáson alapuló jogi aktusok keretében, amelyek célja azoknak a feltételeknek a pontosabb meghatározása, amelyek alapján értékelik az adatvédelmi hatásvizsgálat szükségességét.
- o A 250 főnél kevesebb főt foglalkoztató kkv-k mentesülnek a társaságok vezetőtestületeiben való női részvételtől szóló bizottsági javaslat¹¹ azon követelménye alól, amely arra kötelezi a nem-ügyvezető igazgatók körében a nők részvételi arányára minimálisan 40 %-ban meghatározott célt el nem érő vállalkozásokat, hogy semleges kiválasztási kritériumokon alapuló, átlátható kiválasztási eljárások alkalmazásával 2020. január 1-jére éri el a 40 %-os célt.

A hatásvizsgálatok arra is rámutattak, hogy nem mindig lehetséges a mikrovállalkozások mentesítése. Például nem zárhatók ki az olyan esetekben, amikor egyértelműen bizonyítható, hogy a kizárásukkal a szabályozás nem érné el céljait, pl. a munkavállalók vagy a fogyasztók védelmét. Nem mentesíthetők pl. az Európai Unióról szóló szerződés alapvető jogok védelmét szolgáló követelményei alól. Végezetül nem mentesíthetők akkor sem, amikor a jogszabály kifejezetten olyan kisvállalkozásokra irányul, mint a „postafiók-vállalkozások”¹², amelyek megkerülik pl. a szolgáltatásokra és a versenyre vonatkozó jogszabályokat. Az ilyen esetekben, amikor a mikrovállalkozások nem zárhatók ki a jogalkotási javaslatokból, a hatásvizsgálatban ezt elemzéssel indokolni kell.

A lehetséges mentesítések korlátai:

⁸ A Bizottság javaslata a 443/2009/EK rendeletnek az új személygépkocsikra vonatkozó 2020. évi szén-dioxid-kibocsátás-csökkentési célérték elérésére alkalmas módok meghatározása tekintetében történő módosításáról, COM(2012) 393.

⁹ A Bizottság javaslata a közúti közlekedésben használt menetíró készülékekről szóló 3821/85/EGK tanácsi rendelet és az 561/2006/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet módosításáról, COM(2011) 451.

¹⁰ COM(2012) 11.

¹¹ Javaslat: az Európai Parlament és a Tanács irányelve a tőzsdén jegyzett társaságok nem-ügyvezető igazgatói körében a nemek közötti egyensúly javításáról és kapcsolódó intézkedésekről, COM(2012)614 final, 2012.11.14.

¹² A „postafiók-vállalkozások” olyan vállalkozások, amelyeket jogi kiskapuk kihasználására hoztak létre. Ők maguk nem nyújtanak szolgáltatásokat az ügyfelek számára, csupán egy címet biztosítanak a tulajdonosaik által nyújtott szolgáltatásokhoz. Az ilyen vállalkozások általában nagyon kicsik, és csupán egy postafiókot tartanak fenn, innen az elnevezés.

- Amikor a munkavállalók kiküldetéséről szóló irányelv keretében orvosolni kívánták a munkavállalók védelmére vonatkozó uniós minimum normák „postafiók-vállalkozások”¹³ révén való megkerülését, világossá vált, hogy a mikrovállalkozások nem zárhatók ki. Mindenekelőtt azért, mert az ilyen postafiók-vállalkozások többsége per definitionem mikrovállalkozás, kizárásuk tehát aláasta volna az intézkedés fő célkitűzését, nevezetesen a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatok és a foglalkoztatottakkal szembeni igazságtalan bánásmód megakadályozását.
- A kábítószer-prekurzorokról szóló új rendeletre irányuló bizottsági javaslatban a mikrovállalkozások általános kizárása lehetetlen volt, mivel az egyszerű lehetőséget kínált volna a jogszabály célkitűzéseinek megkerülésére. A kábítószer-kereskedők mikrovállalkozásként működhetek volna, ezáltal elkerülve a hatósági ellenőrzéseket. Ugyanakkor a meglévő szabályozási keret már figyelembe veszi a mikrovállalkozások sajátos szükségleteit, mivel az érvényes küszöbértékek lehetővé teszik a kábítószer-prekurzorokat bizonyos mennyiségek alatt értékesítő vagy vásárló vállalkozások számára, hogy a kötelezettségek többségét ne kelljen teljesíteniük.

3. A kkv-kra vonatkozó enyhébb szabályozás hangsúlyozása

Amikor nincs lehetőség mentesítésre, a szabályozási javaslatokat a lehető legjobban a kkv-kra kell szabni, pl. enyhébb követelmények bevezetése, díjak csökkentése stb. révén¹⁴.

Példák a kkv-kra vonatkozó enyhébb szabályozásokra, melyeket az uniós jogalkotó nemrég elfogadott és amelyek nemrég léptek hatályba, vagy folyamatban van a tagállamok általi végrehajtásuk:

- Az energiahatékonyságról szóló új 2012/27/EU irányelv a kkv-kat ösztönzi ugyan energetikai audit elvégzésére, de erre nem kötelezi azokat. A tagállamok a kkv-k számára támogatási programokat hozhatnak létre – többek között önkéntes megállapodások esetére –, hogy a kkv-k fedezni tudják az energetikai auditok, valamint az energetikai auditok eredményeként született kiemelt költséghatékonysági ajánlások megvalósításának költségeit.
- A mikrovállalkozások egyszerűbben bizonyíthatják, hogy az általuk a piacon kínált egyedi építőanyagok megfelelnek a 305/2011 rendelet szerinti alkalmazandó termékszabványoknak.

Példák a kkv-kra vonatkozó enyhébb szabályozásokra, melyeket a Bizottság javasolt, és melyek jelenleg az uniós jogalkotási folyamat tárgyát képezik:

- A Bizottság javaslatokat tett arra, hogy megkönnyítse a kkv-k számára a közbeszerzési eljárásokban való részvételt. Az ajánlattevők eredeti dokumentumok vagy tanúsítványok helyett önbevallásokkal igazolhatják, hogy megfelelnek a bírálati szempontoknak. Az

¹³ Olyan vállalkozások, amelyeket formálisan a működésükhöz nem kapcsolódó tagállamban alapítottak abból a célból, hogy kikerüljék valamely más tagállam szabályozását.

¹⁴ COM(2011) 803, 6. oldal.

eredeti dokumentumokat csak a nyertes ajánlattevőknek kell benyújtania. A Bizottság ösztönzi a tenderek kisebb tételekre bontását. A javasolt *közbeszerzési irányelv*¹⁵ e korszerű szabályai és az e-közbeszerzés gyakoribb alkalmazása együttesen megkönnyítik a kkv-k számára, hogy részt vegyenek az EU GDP-jének kb. 18 %-át kitevő szerződésekben.

Továbbá, néhány uniós jogszabály szerint a tagállam dönti el, hogy bevezet-e a kkv-kra vonatkozó enyhébb szabályozásokat (pl. a munkavállalók tájékoztatása és a velük folytatott konzultáció¹⁶, az élelmiszer-higiénia¹⁷, a hulladékok¹⁸ és az éves beszámolók¹⁹ területén).

4. A kkv-eredménytábla

A Bizottság éves eredménytáblát²⁰ tesz közzé, mely tartalmazza a kkv-kra várhatóan jelentős hatást gyakorló szabályozási kezdeményezéseket. Az eredménytábla alapján valamennyi érdekelt fél – ideértve a nemzeti szintű kkv-követek hálózatát – tájékozódhat arról, hogy uniós szinten hol történik a kkv-kra vonatkozó jogalkotás, és az melyik szakaszban van. Az eredménytábla alapján figyelemmel kísérhető a Bizottság javaslatától a tagállamokban történő végrehajtásig tartó jogalkotási ciklusban való előrehaladás. Ezen kívül tartalmazza az érintett fő kérdéseket, és ismerteti az ezekkel kapcsolatban a jogalkotási ciklus során kialakított álláspontokat, jelezve azt is, hogy a Bizottság általi elfogadástól a végrehajtásig növelték-e vagy csökkentették-e a szabályozási terhet. A tagállami végrehajtás nyomon követése lehetővé teszi a vállalkozások közvetlenül érintő szinten jelentkező eredmények értékelését a bevált gyakorlatok alapján²¹. Arra is rámutat, hogy a végrehajtás különböző megközelítései hogyan befolyásolják az összeredményt.

A legfontosabb jogi aktusokat és jogalkotási javaslatokat, melyeket az eredménytábla szorosan nyomon követ, „A kkv-k szabályozási terheinek minimálisra csökkentése – Az uniós szabályozás hozzáigazítása a mikrovállalkozások szükségleteihez” című, 2011. novemberi bizottsági jelentés²² tartalmazza. A Bizottság a felsorolt 13 kezdeményezésből 3 javaslatot²³ fogadott el, melyek szerepelnek az ez évi eredménytáblában. Az eredménytábla más olyan

¹⁵ COM(2011) 896.

¹⁶ Az Európai Parlament és a Tanács 2002/14/EK irányelve (2002. március 11.) az Európai Közösség munkavállalóinak tájékoztatása és a velük folytatott konzultáció általános keretének létrehozásáról.

¹⁷ Az Európai Parlament és a Tanács 178/2002/EK rendelete (2002. január 28.) az élelmiszerjog általános elveiről és követelményeiről, az Európai Élelmiszer-biztonsági Hatóság létrehozásáról és az élelmiszer-biztonságra vonatkozó eljárások megállapításáról; az Európai Parlament és a Tanács 852/2004/EK rendelete (2004. április 29.) az élelmiszer-higiéniáról; az Európai Parlament és a Tanács 853/2004/EK rendelete (2004. április 29.) az állati eredetű élelmiszerek különleges higiéniai szabályainak megállapításáról; az Európai Parlament és a Tanács 854/2004/EK rendelete (2004. április 29.) az emberi fogyasztásra szánt állati eredetű termékek hatósági ellenőrzésének megszervezésére vonatkozó különleges szabályok megállapításáról.

¹⁸ Az Európai Parlament és a Tanács 2008/98/EK irányelve (2008. november 19.) a hulladékokról.

¹⁹ Az Európai Parlament és a Tanács 2012/6/EU irányelve (2012. március 14.) a meghatározott jogi formájú társaságok éves beszámolójáról szóló 78/660/EGK tanácsi irányelvnek a mikrogazdálkodó-egységek tekintetében történő módosításáról.

²⁰ Lásd az ezen közleményhez csatolt bizottsági munkadokumentumot.

²¹ http://ec.europa.eu/dgs/secretariat_general/admin_burden/best_practice_report/best_practice_report_en.htm

²² Lásd a COM(2011) 803 számú bizottsági közlemény II. mellékletét.

²³ A személyes adatok feldolgozása vonatkozásában az egyének védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról szóló, felülvizsgált európai parlamenti és tanácsi rendeletről szóló javaslat (COM(2012) 11), valamint a közbeszerzésről szóló, felülvizsgált európai parlamenti és tanácsi irányelvről szóló javaslat (COM(2011) 896). Az elektromos és elektronikus berendezések hulladékairól szóló felülvizsgált irányelvről szóló javaslat eredményeként már elfogadták az elektromos és elektronikus berendezések hulladékairól szóló, 2012. július 4-i 2012/19/EU európai parlamenti és tanácsi felülvizsgált irányelvet.

kezdeményezéseket is tartalmaz, amelyekről 2012-ben megállapították, hogy jelentős hatást gyakorolnak a kkv-kra.

5. A kkv-k támogatása és a velük folytatott konzultáció

5.1 A kkv-kkal folytatott konzultáció – általános szempontok

A kkv-k és az érdekeiket képviselő szervezetek számára fontos, hogy tájékozódhassanak a Bizottságban mérlegelés alatt álló szabályozási kezdeményezésekről, azok lehetséges hatásairól, és arról, hogy az előkészítés folyamatában mikor tehetik meg észrevételeiket. Üdvözlötték az ütemtervek közzétételét, számos kkv kérte, hogy a jövőbeni konzultációkról hamarabb értesítsék őket. A Bizottság javítja konzultációs eljárásait és a tervezett konzultációkat tartalmazó, folyamatosan frissülő naptár közzétételét irányozza elő a „Your Voice in Europe” – „Az Ön hangja Európában” honlapon. Az átláthatósági nyilvántartás keretében értesítési mechanizmust is létrehozott, melynek célja, hogy tájékoztatást nyújtson az érdekelteknek az ütemtervekről és jövőbeni konzultációkról.

Az európai kisvállalkozói intézkedéscsomag a tagállamokkal és a kkv-kal folytatott szoros konzultációra épülő, szilárd kormányzási mechanizmusokat is létrehozott. Az európai kisvállalkozói intézkedéscsomag végrehajtását jelenleg a tagállamok magas szintű képviselőiből álló hálózat tagjai, az ún. kkv-követek támogatják. Az, hogy a tagállamokban egyetlen kapcsolattartó pontot jelöltek ki az európai kisvállalkozói intézkedéscsomaggal kapcsolatos valamennyi kérdés kezelésére, megerősítette az intézkedéscsomag elveinek alkalmazását, és lehetővé teszi a tagállamok számára a bevált gyakorlatok cseréjét. Az érdekeltek közvetlen bevonása céljából a kkv-kat képviselő, európai szinten működő szervezetek megfigyelőként vesznek részt a hálózat találkozóin. E tevékenységek célja biztosítani, hogy a szabályozási teher csökkentése prioritássá váljon a tagállamokban a bevált gyakorlatok fokozottabb cseréje révén. Például, a hálózat döntő szerepet játszott abban, hogy az Európában történő vállalkozásindításához szükséges idő lerövidüljön²⁴. A Bizottság emellett javasolta, hogy a tagállamok számára feltételként vezessék be a kkv-követ kinevezését és a kkv-teszt bevezetését ahhoz, hogy a tagállamok az Európai Regionális Fejlesztési Alapból kkv-támogatásokhoz juthassanak²⁵.

A kkv-szövetségek és a Bizottság közötti rendszeres éves találkozók most már azt a célt is szolgálják, hogy azonosítsák és nyomon kövessék a kkv-kat érintő hatásokat vizsgáló bizottsági munkaprogramban (lásd az ezen közleményt kísérő szolgálati munkadokumentum II. mellékletét) szereplő, a kkv-kat érintő kiemelt kezdeményezéseket. A Bizottság az Enterprise Europe Network (EEN) révén konzultál közvetlenül a kkv-kkal és a mikrovállalkozásokkal a jövőbeli jogalkotásról („kkv-panel” konzultáció) és gyűjti össze a meglévő uniós jogszabályokkal kapcsolatos visszajelzéseiket („kkv-visszajelzési adatbázis”). A kkv-kat képviselő szervezetek és a tagállamok üdvözlötték ezen, a kkv-szakpolitika szempontjából fontos fejleményeket.

A Bizottság ezen kívül 2012-ben konferenciákat szervezett németországi, hollandiai, svédországi, egyesült királyságbeli, lengyelországi és olaszországi kkv-kkal. E konferenciák keretében a kkv-vállalkozók hangot adhattak az olyan területekkel kapcsolatos aggályaiknak, mint a munkajog, a termékértékesítés szabályozása és ehhez kapcsolódóan – a termékek

²⁴ http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/business-environment/start-up-procedures/progress-2011/index_en.htm

²⁵ COM(2011) 615 végleges/2.

szabályozásban meghatározott követelményeknek való megfelelését igazoló – európai termékszabványok létrehozása, az egészség és biztonság, a környezet, a hía, az élelmiszer-higiénia és a címkézés. A konferenciákon lehetőség nyílt közvetlen vitákra, valamint részletes információ- és véleménycserére. Az összegyűjtött információ bekerül a REFIT keretében történő feltérképezésbe és programozásba.

A Bizottság a kkv munkáltatói szervezetekkel az uniós szociális partnerekkel folytatott konzultációk keretében és az európai szociális párbeszéd bizottságokon keresztül is konzultál. A kkv-szövetségek aktívan részt vettek az európai szociális partnerek 2012–2014 közötti időszakra vonatkozó munkaprogramjának meghatározásában és végrehajtásában²⁶.

Végezetül, a kkv-dimenzió az adminisztratív terhekkel foglalkozó magas szintű munkacsoport tevékenységének középpontjába került. E szakértői csoportot 2007-ben hozták létre, feladata, hogy tanácsot adjon a Bizottságnak az uniós jogszabályokból adódó adminisztratív terhek csökkentésére. A Bizottság nemrég meghosszabbította a csoport mandátumát 2014 októberéig²⁷. A csoport tanácsot ad a Parlament és a Tanács által az adminisztratívteher-csökkentési program keretében elfogadott uniós szabályozási intézkedésekkel kapcsolatban, és megvizsgálja, hogy a 27 tagállam hogyan hajtotta végre ezeket az intézkedéseket. A kkv-kkal konzultációt folytatnak arról, hogy a meghozott intézkedések milyen mértékben gyakoroltak rájuk tényleges hatást. Ez a munka elő fogja segíteni a tagállamok közötti információcserét az uniós jogszabályok végrehajtásának különböző módjairól, és az elfogadott intézkedések végső hatásának megértését.

5.2 A „TOP 10” konzultáció

A Bizottság 2012 októbere és decembere között egy Unió szerte nyitott, internet alapú konzultáció keretében felkérte a kkv-kat és az érdekeiket képviselő szervezeteket, hogy azonosítsák azt a tíz területet vagy uniós jogszabályt, amelyek számukra a legnagyobb terhet jelentik. Ennek során választhattak egy nem kimerítő listáról, vagy szabadon más területeket és jogszabályokat is megnevezhettek. Választásukat nem kellett megindokolniuk vagy kifejteniük, bár néhányan közülük így tettek. Azt sem kellett pontosan meghatározniuk, hogy a terhelés uniós vagy nemzeti jogból származott-e. A konzultáció keretében a kkv-k közvetlenül a Bizottság előtt ismertethették aggályaikat.

Az ezen közlemény mellékletét képező bizottsági szolgálati munkadokumentum e konzultáció eredményeit foglalja össze. Jelenleg folyik a beérkezett válaszok értékelése, a nyomomonkövető intézkedések a Bizottság célravezető és hatásos szabályozás programjának részét képezik (lásd az alábbi 6. szakaszt)²⁸.

A TOP 10 konzultáció eredményeként összesen 1000 válasz²⁹ érkezett, a kkv-któl (több mint 600 az uniós székhellyel rendelkező kkv-któl, melyek 40 %-a mikrovállalkozás volt), valamint a kkv-k érdekeit különböző szinteken képviselő szervezetektől (kb. 150 válasz). Majdnem az összes EU-tagállamból érkeztek válaszok (a válaszok több mint fele 3 tagállam – Belgium, Németország és Olaszország – kis- és középvállalkozásaitól érkezett), valamint néhány nem EU-tagállamból, elsősorban Törökországból.

²⁶ http://www.ueapme.com/IMG/pdf/EUSD_work_prog_2012-2014.pdf

²⁷ http://ec.europa.eu/dgs/secretariat_general/admin_burden/ind_stakeholders/ind_stakeholders_en.htm

²⁸ COM (2012) 746 final http://ec.europa.eu/governance/better_regulation/documents/1_HU_ACT_part1_v2.pdf

²⁹ A konzultáció összes eredménye megtalálható a „Your Voice in Europe” – „Az Ön hangja Európában” honlapon.

A kkv-k és a kkv-k érdekeit képviselő szervezetek által leggyakrabban említett szakpolitikai területeket és uniós jogszabályokat a III. melléklet tartalmazza (lásd az ezen közlemény mellékletében található szolgálati munkadokumentumot).

Mind a kkv-k, mind az érdekeiket képviselő szervezetek részéről a leggyakrabban említett uniós intézkedés a REACH (a vegyi anyagok regisztrálása, értékelése, engedélyezése és korlátozása – 1907/2006/EK rendelet) volt. A válaszadók mindkét típusa ezen kívül a következőket azonosította a kkv-kra jelentős terhet róó jogszabályként: a hea-jogszabály³⁰, az általános termékbiztonságról szóló irányelv (2001/95/EK irányelv), a szakmai képesítések elismeréséről szóló irányelv (2005/36/EK irányelv) és az adatvédelmi irányelv (95/46/EK irányelv). Bár a két csoport különböző konkrét jogalkotási intézkedéseket azonosított megterhelőként, mindkét kategória válaszadói a hulladékkal kapcsolatos jogszabályokat³¹ és a munkaerő-piacca kapcsolatos jogszabályokat³² nevezték meg. A TOP 10-ben még a következő jogszabályok szerepeltek: a közúti közlekedésben használt menetíró készülékekről szóló 3821/85/EGK rendelet, az építési beruházásra, az árubeszerzésre és a szolgáltatásnyújtásra irányuló közbeszerzési szerződések odaítélési eljárásainak összehangolásáról szóló 2004/18/EK irányelv és a Közösségi Vámkódex létrehozásáról szóló 450/2008/EK rendelet.

6. A kkv-kkal folytatott konzultációk nyomon követése

A Bizottság a kkv-któl érkező aggályokat illetően jelzésértékűnek tartja a konzultáció eredményeit. A Bizottság a konzultáció eredményei alapján többféleképpen fog eljárni.

Először is, a TOP 10 konzultáció keretében azonosított jogszabályok közül néhány esetében már folyamatban van a munka.

- *A vegyi anyagok regisztrálása, értékelése, engedélyezése és korlátozása (REACH) – 1907/2006/EK rendelet:* 2012-ben felülvizsgálat készült, melyet 2013 elején fogadtak el. A felülvizsgálatot számos tematikus tanulmány kísérte, melyekhez több mint 1600 vállalkozás szolgáltatott információt. A felülvizsgálat eredményei szerint a REACH jól működik és teljesíti a jelenleg értékelhető összes célkitűzést³³. Arra is rámutat azonban, hogy az eredmények elérésében a kkv-k aránytalanul nagyobb terhet viseltek. Ezt a problémát meg kell oldani, mivel a vegyi anyagok regisztrálásának 2018-ig tartó következő szakaszában jóval több kkv vesz majd részt. Ebben az összefüggésben a Bizottság nem fogja javasolni a REACH rendelkező részének módosítását, de különleges ajánlásokat fog tenni a rendelet kkv-kra gyakorolt hatásainak csökkentésére.

³⁰ A közös hozzáadottértékadó-rendszerről szóló 2006/112/EK tanácsi irányelv. A nem a visszatérítés helye szerinti tagállamban, hanem egy másik tagállamban letelepedett adóalanyok részére a 2006/112/EK irányelvben előírt hozzáadottérték-adóvisszatérítés részletes szabályainak megállapításáról szóló 2008/9/EK tanácsi irányelv.

³¹ A hulladékszállításról szóló 1013/2006/EK rendelet. A hulladékokról szóló 2008/98/EK keretirányelv. A hulladékok jegyzékéről szóló 2000/532/EK bizottsági határozat.

³² A munkavállalók munkahelyi biztonságának és egészségvédelmének javítását ösztönző intézkedések bevezetéséről szóló 89/391/EGK tanácsi irányelv, a munkavállalók kiküldetéséről szóló 96/71/EK irányelv és a munkaidő-szervezésről szóló 2003/88/EK irányelv gyakran fordult elő a konzultáció keretében adott válaszokban. A kkv-k és a kkv-k érdekeit képviselő szervezetek szerinti bontásban a 89/381/EK irányelv a 6., illetve a 3. helyen szerepelt. A 96/71/EK irányelv a 19., illetve a 8. helyen, a 2003/88/EK irányelv az 5., illetve a 7. helyen szerepelt.

³³ COM(2013) 49.

Megjegyzendő ugyanakkor, hogy a 340/2008/EK rendelet módosítása keretében a Bizottság mérlegeli azt a javaslatot, amely szerint az Európai Vegyianyag-ügynökség (ECHA) számára fizetendő díjak szintje a vállalkozás méretéhez igazodna.

- *A közös hozzáadottértékadó-rendszer (héta) – 2006/112/EK tanácsi irányelv:* A Bizottság közleményt³⁴ tett közzé egy egyszerűbb, stabilabb és hatékonyabb, az egységes piacra szabott héarendszer felé vezető útról. A Bizottság 2012-ben intézkedéscsomagot javasolt a mini egyablakos ügyintézés 2015. évi bevezetésének megkönnyítésére. A távközlési, műsorszolgáltatási és elektronikus szolgáltatások adóztatása kkv-barátabbá válik azáltal, hogy a szolgáltatók EU-szerte úgy teljesítik kötelezettségeiket, hogy egyetlen héabevallást küldenek meg és a héabefizetést abban a tagállamban teljesítik, amelyben letelepedtek. A Bizottság ezen egyablakos ügyintézési rendszer kibővítésére fogja ösztönözni a tagállamokat. Egy nemrég módosított jogszabály³⁵ 2013 januárjától lehetővé teszi, hogy a tagállamok opcionális szabályozást vezessenek be, mely szerint a 2 000 000 EUR alatti éves forgalmat realizáló vállalkozások mindaddig elhalaszthatják a héa érintett adóhatóságnak történő befizetését, amíg az összeg ténylegesen be nem érkezett hozzájuk az ügyfeleiktől (pénzforgalmi elszámolás). A Bizottság előmozdította a visszatérítési irányelv annak érdekében történő javítását is, hogy az az elvárásoknak megfelelően működjön, és egyszerűbbé váljon a héavisszatérítési-kérelmek elektronikus benyújtása.
- *Az általános termékbiztonságról szóló 2001/95/EK irányelv:* A 2013. február 13-án elfogadott „Termékbiztonsági és piacfelügyeleti csomag” részeként a Bizottság a 2001/95/EK irányelv és az élelmiszernek látszó termékekről szóló 87/357/EGK irányelv hatályon kívül helyezését javasolja, ezeket a fogyasztási cikkek biztonságosságáról szóló rendelet váltaná fel. Tekintettel a rendeletjavaslat tárgyára és célkitűzéseire, a kkv-k nem mentesíthetők annak követelményei alól, mivel a személyek egészségét és biztonságát védő szabályoknak érvényesülniük kell, függetlenül a gazdasági szereplő méretétől. A csomag azonban egyértelmű jele annak, hogy a Bizottság kellő fontosságot tulajdonít a kisvállalkozások szükségleteinek, és biztosítja számukra a szabályoknak való megfeleléshez szükséges iránymutatást és segítséget.
- *Az építési beruházásra, az árubeszerzésre és a szolgáltatásnyújtásra irányuló közbeszerzési szerződések odaítélési eljárásai – 2004/18/EK irányelv:* A Bizottság 2011-ben új közbeszerzési irányelvet³⁶ javasolt, mely még mindig megvitatás alatt áll az uniós jogalkotási folyamatban a Parlamentben és a Tanácsban. A javaslat elősegítené a kkv-k részvételét a szerződésekben, mivel jelentősen egyszerűsödnének az eljárások, ideértve az önbevallásokat és a kisebb egységekre bontás ösztönzését.
- *A munkavállalók munkahelyi biztonságának és egészségvédelmének javítását ösztönző intézkedések – 89/391/EGK tanácsi irányelv:* A Bizottság 2012-ben átfogó szakpolitikai értékelést indított, melynek keretében az alapirányelv és több mint 20 származékos irányelv relevanciáját, hatékonyságát és koherenciáját vizsgálja. Az eredmények 2015-re várhatóak.
- *A hulladékról szóló uniós jogszabályok:* A Bizottság 2013-ban elindítja az uniós hulladékgazdálkodási politika és a hulladékról szóló uniós jogszabályok átfogó

³⁴ COM(2011) 851.

³⁵ A 2010/45/EK irányelv.

³⁶ COM(2011) 896.

felülvizsgálatát, mely kiterjed a hulladékokról szóló keretirányelv, a hulladéklerakókról szóló irányelv és a csomagolásról és a csomagolási hulladékról szóló irányelv főbb célkitűzéseire, emellett elvégzi a különböző hulladékáramokról szóló öt irányelv utólagos értékelését (célravezetőségi vizsgálat) és megvizsgálja, hogy milyen lehetőségek vannak a műanyag hulladékok kezelésének javítására.

- *A munkaidő-szervezésről szóló irányelv – 2003/88/EK irányelv:* A Bizottság 2010-ben átfogóan megvizsgálta ezt az irányelvet, ennek alapján arra a következtetésre jutott, hogy szükséges az irányelv felülvizsgálata. Az európai szociális partnerek a konzultáció keretében beleegyeztek abba, hogy részt vegyenek a felülvizsgálat feltételeiről szóló tárgyalásokban. A szociális partnerek azonban nemrég azt közölték, hogy ezeket a tárgyalásokat megállapodás nélkül felfüggesztették. A Bizottság jelenleg a további lépéseket vizsgálja.
- *A közúti közlekedésben használt menetíró készülékek – 3821/85/EGK tanácsi rendelet:* A Bizottság 2011-ben új *rendeletre*³⁷ tett javaslatot, mely jelenleg megvitatás alatt áll a Parlamentben és a Tanácsban. A javaslat segítené a kkv-kat, mivel a vállalkozás telephelyétől számított 100 km sugarú körön belül közlekedő bizonyos járműkategóriák esetében nem lenne szükség menetíró készülékre.
- *A szakmai képesítések elismerése – 2005/36/EK irányelv:* A Bizottság 2011-ben új irányelvet³⁸ javasolt a jelenlegi irányelv korszerűsítésére. A javaslatot a Parlament és a Tanács jelenleg tárgyalja. A javaslat segítené a kkv-kat, mivel megkönnyítené a munkavállalók mobilitását, többek között az európai szakmai kártya bevezetésével. A kártya egyszerűbbé és gyorsabbá tenné a más tagállamokban szerzett szakmai képesítések elismerésének hivatalos eljárásait azon tagállami hatóságok számára, amelyek szabályozzák e tevékenységeket. A megfelelő munkaerő megfelelő időben történő alkalmazása arányosan nagyobb hatást gyakorolhat a kisebb gazdasági szereplőkre.

Másodszor, az eredményeket figyelembe vesszük az uniós jogszabályok feltérképezése során, mely jelenleg zajlik a nemrég bejelentett, új célravezető és hatásos szabályozás program (REFIT) keretében. A REFIT első lépésben feltérképezi a jogalkotási és szakpolitikai területeket, hogy a túlzott terhek, összeegyeztethetlenségek, hiányosságok, nem hatékony intézkedések és kumulatív hatások azonosítása révén a lehető leghatékonyabban járhatson el. Figyelembe vesszük az uniós jogszabályok nemzeti és szubnacionális szintű végrehajtásából származó lehetséges szabályozási terhet. Figyelembe vesszük a kkv-k sajátosságait és a szabályozási stabilitás fontosságát, aminek a kkv-kkal folytatott számos konzultáció keretében is hangot adtak.

Néhány esetben a feltérképezés eredményei lehetővé fogják tenni, hogy a jogszabály felülvizsgálatára irányuló javaslatot gyorsan elindíthassák, mivel egyértelműen bizonyítható, hogy szükség van a szabályozási költségek csökkentésére/a szabályozás egyszerűsítésére. Más esetekben részletes értékelésre lehet szükség, mivel lehetőség nyílhat ugyan a szabályok egyszerűsítésére és a szabályozási teher csökkentésére, de ezt illetően további értékelésre van szükség. Más esetekben ugyanakkor lehet, hogy nincs szükség azonnali követőintézkedésekre, pl. amikor a jogszabályt/jogalkotási területeket költséghatékonyak tekintik, vagy eredményeik/költséghatékonyaságuk értékelése túl korai.

³⁷ COM(2011) 451.

³⁸ COM(2011) 883 végleges.

A REFIT biztosítani fogja továbbá az uniós jogi vívmányok 2011-ben elindított átvilágításának koordinálását és rangsorolását annak érdekében, hogy megerősítse a „gondolkozz először kicsiben” elv alkalmazását, és azonosítsa a kkv-k – különösen a mikrovállalkozások – tekintetében a mentesítések vagy tehercsökkentések további lehetőségeit.

A többéves REFIT-tervek közzétételre kerülnek, lehetőséget nyújtva az érdekelt feleknek észrevételeik megtételére. Ez lehetővé teszi az érdekelték – így a kkv-k és a mikrovállalkozások – számára a Bizottság munkájának jobb megértését, és annak fokozottabb támogatását.

A REFIT keretében történő feltérképezés és többéves tervezés figyelembe veszi azt a munkát, amely mellett a Bizottság már elkötelezte magát, vagy a tanulmányokra, értékelésekre vagy jelentésekre vonatkozó, meglévő uniós jogszabályokban szereplő előírások, vagy pedig az értékelés programozásának eredményeként. A Bizottság nagyobb kötelezettséget vállal annak rendszeres értékelésében, hogy az uniós szabályozás elérte-e célkitűzéseit, és elérhető-e ugyanazok az előnyök és eredmények egyszerűbben és olcsóbban³⁹. A Bizottság azt is megvizsgálja, hogy az adott jogszabályt a kkv-k egyszerűen tudják-e értelmezni és végrehajtani, és melyek az esetleg javítandó területek. Amennyiben az ilyen értékelések során kiderül, hogy lehetőség van az enyhébb szabályozásra, az megindíthatja a kkv-barátabb jogszabályok irányába mutató felülvizsgálatot, tiszteletben tartva a meghatározott szakpolitikai területekre vonatkozóan a Szerződésben rögzített konzultációs kötelezettségeket, és kellőképpen figyelembe véve más releváns érdekelték véleményét.

7. A következő lépések

A Bizottság szakpolitikája fejlesztése és felülvizsgálata során a továbbiakban is kiemelt figyelmet fordít a kkv-kra. A REFIT program végrehajtása fokozatos fog történni, ennek során az eredmények – ideértve a kkv-eredménytáblát – közzétételre kerülnek, és az érdekelték rendelkezésére állnak észrevételeik megtételére. A kkv-k és a Bizottság közötti konzultációk és párbeszéd a kkv-követek, az Enterprise Europe Network és a kkv-konferenciák gyakoribb igénybevétele, valamint a szociális partnerekkel folytatott konzultációk révén tovább fog javulni. A Bizottság javítani fogja információcsatornáit, amelyeken keresztül beszerzi a kkv-któl azokat az adatokat és véleményeket, amelyeket felhasznál majd az értékelésről és a hatásvizsgálatról szóló iránymutatásának 2013. és 2014. évi felülvizsgálata során. Az elemző munkának megfelelő bizonyítékokra és statisztikai adatokra kell épülnie, hogy teljes mértékben figyelembe lehessen venni a kkv-kra gyakorolt hatásokat.

Az európai kisvállalkozói intézkedéscsomag kormányzási és konzultációs mechanizmusai kulcsfontosságúak a kkv-kra nehezedő szabályozási teher minimalizálásában, valamint a széleskörű konzultáció, valamint a kkv-k és a tagállamok részvételének biztosításában. A nemzeti szintű kkv-követek hálózata a továbbiakban is jelentős mértékben hozzájárul majd a kkv-kra gyakorolt hatásokat vizsgáló bizottsági munkaprogram nyomon követéséhez és annak biztosításához, hogy a szabályozási teher csökkentése a bevált gyakorlatok fokozottabb megosztása révén prioritássá váljon a tagállamokban. Folytatódnak a kkv-szövetségek részvételével zajló rendszeres találkozók, melyek keretében a prioritásként azonosított jövőbeni bizottsági kezdeményezésekben szorosan nyomon követik a „gondolkozz először kicsiben” elv alkalmazását. A Bizottság folytatja az Enterprise Europe Network (EEN)

³⁹ COM(2012)746. Lásd még a 7. szakaszt.

kapacitásának megerősítését, hogy magyarázatot nyújthasson az uniós jogszabályokkal kapcsolatban, és a kkv-paneleken keresztül beszerezhesse a kkv-k uniós jogszabályokról alkotott véleményét.

A kkv-dimenzió figyelembe vétele közös feladat. A Bizottság felkéri az Európai Parlamentet és a Tanácsot annak biztosítására, hogy a kkv-k részesüljenek az uniós jogszabályok jelentette előnyökből, és az uniós jogalkotási folyamat során ne keletkezzen rájuk nézve fölösleges teher. A Bizottság felkéri a tagállamokat, hogy a kkv-kra nehezedő teher enyhítése érdekében éljenek az uniós jogszabályokban rejlő lehetőségekkel.

Bizottsági munkadokumentum

Kkv-eredménytábla

A 2013. évi bizottsági munkaprogramban a kkv-k számára kiemelt fontosságú dossziék

A Top 10 konzultáció eredményei